

**Gülay Paşa qızı QƏMƏRLİ**  
Western Caspian University Magistr  
E-mail: [gulayqamarli@mail.ru](mailto:gulayqamarli@mail.ru)

## VALYUTA TƏNZİMLƏNMƏSİNİN MÜASİR İSTİQAMƏTLƏRİ

### Xülasə

Bu məqalədə valyuta sisteminin əhəmiyyətindən və iqtisadiyyatına necə təsir etməsindən bəhs olunub. Valyuta rejimlərinin kateqoriyaları haqda məqalədə kifayət qədər məlumat yazılmışdır. Məzənnə siyasətinin və beynəlxalq ticarətin ölkə iqtisadiyyatına olan təsiri əks olunmuşdur. Məzənnə siyasətinin dövlət tərəfindən valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi məqsədilə həyata keçirilən hüquqi, iqtisadi, inzibati tədbirlərin kompleksi olduğu haqda məqalədə qeydlər aparılıb. Valyuta siyasəti, bir ölkənin məzənnəsi və ölkənin pul vahidinin digər valyutalarla müqayisədə dəyərini tənzimləyən siyasi və iqtisadi tədbirlər bütünüdür. Bu siyasət, məzənnə stabilliyini qorumağa, ölkənin iqtisadi marağı və təhlükəsizliyini təmin etməyə və xarici ticarətə müstəqil və sürətli cavab verməyə nail olmalıdır. Valyuta siyasətinə olunan dövlət müdaxilələri haqda da geniş müzakirələr aparılmışdır. Diskont siyasətinin aparılması şərtləri burada əks olunmuşdur. Mərkəzi bank tərəfindən bu siyasət həyata keçirilir və bankların kredit vermə potensialı tənzimlənir. Valyuta siyasəti, ölkənin iqtisadi və siyasi məqsədlərinə uyğun olaraq formasını dəyişə bilən dinamik bir prosesdir. Bu məqalədə müasir dövrün aktual mövzularından olan kriptovalyutalar haqda da məlumatlar verilmişdir. Bura əsasən məşhur kriptovalyuta olan bitcoinin yaranması və inkişafı aid edilib. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə əsasən kriptovalyuta ilə məşğul olan fiziki şəxslərdən alınan gəlir vergisi barədə məlumatlar əks olunmuşdur. Məqalə Ali Təhsil müəssisələrində iqtisadiyyat fakültəsində oxuyanlar üçün nəzərdə tutulmuşdur.

**Açar sözlər:** Valyuta sistemi, diskont siyasət, valyuta rejimləri, kriptovalyuta, beynəlxalq valyuta siyasəti

**UOT:** 336

**JEL:** G1

**DOI:** <https://doi.org/10.54414/QGXM1391>

### Giriş

Valyuta sistemi dünya əhalisi üçün əhəmiyyətli bir rol oynayan kompleks bir strukturadır. Valyuta, ölkələr arasında ticarət, investisiyalar və maliyyə əməliyyatları üçün istifadə olunan mübadilə vasitəsidir. Bir çox ölkənin öz valyuta vahidi və bir mərkəzi bankı vardır. Əsas valyuta növləri arasında ən çox tanınan "sərmayə" və "mənfəət" valyutalarıdır. Bu valyutalar beynəlxalq ticarətdə və maliyyə əməliyyatlarında əsas rol oynayırlar. Məsələn, ABŞ dolları, avro, kimi valyutalar dünya əməliyyatlarında geniş istifadə olunur. Valyuta ticarəti bir çox investor və spekulyant bu sahədə fəaliyyət göstərir. Həm də beynəlxalq maliyyə institutları, valyuta siyasətlərini təyin etmək üçün mərkəzi bankalar, valyuta dəyişikliklərinin

qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi üçün əməliyyatlarını həyata keçirir.

### BİRBAŞA XARİCİ İNVESTİSİYANIN MƏZƏNNƏ SİYASƏTİNƏ TƏSİRİ

Valyuta sistemləri əsasən "sabit" və "növbəti" valyuta rejimləri olmaqla iki böyük kateqoriyaya bölünə bilər. 1944-cü il Bretton-Vuds sazişi ilk konvertasiya olunan valyutalar və sabit valyuta məzənnələri sistemini işə saldı. [1, səh 13]

Məzənnə siyasəti, hər bir ölkənin iqtisadiyyatında əhəmiyyətli bir rol oynayır və bu siyasətinin Birbaşa Xarici İnvestisiyaya (BXİ) və tədiyə balansına olan təsiri, iqtisadi proseslərin kompleks bir şəkildə ölçülməsini tələb edir. Məzənnə siyasəti, ölkənin valyutasının dəyərini tənzimləməklə, BXİ-ləri cəlb etməyə və ya əvəz

etməyə nail olur. Əgər ölkənin valyutası ucuzdursa, bu, xarici investorların ölkədən məhsullar almağa marağını artır və inversiyağa səbəb olur. Məzənnənin artması isə ölkənin özünə təzyiq yaradır, çünki xarici məhsullar daha bahalı olur və ölkənin xarici ticarət balansını təsir edir. Tədiyyə balansı ilə valyuta məzənnələri arasındakı əlaqə mürəkkəb və qarşılıqlıdır. Valyuta məzənnələrinin dəyişməsi ölkənin tədiyyə balansına təsir edə bilər və əksinə, tədiyyə balansının vəziyyəti valyuta məzənnələrinə təsir göstərə bilər. Bu əlaqəni daha ətraflı araşdırmaq. Bir ölkə cari hesab kəsiri ilə qarşılaşdıqda, o, kəsiri maliyyələşdirməlidir. Bu, çox vaxt xarici investorlardan kapital cəlb etməklə həyata keçirilir və nəticədə kapital axını baş verir. Cari hesab kəsirinin azaldılması: Türkiyə son davamlı cari hesab kəsiri yaşayırdı ki, bu da o deməkdir ki, ölkə ixrac etdiyindən daha çox mal və xidmət idxal cari əməliyyatlar açığını azaltmağa kömək edə bilər ki, bu da türk lirəsinin məzənnəsinin sabitləşməsinə kömək edə bilər. İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi: İxrac daxili istehlakdan asılı olmayan tələb mənbəyi təmin etməklə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinə kömək edə bilər. Bu, iqtisadiyyatı şoklara daha davamlı etməyə və iqtisadi tənəzzüllərə qarşı həssaslığını azaltmağa kömək edə bilər.

Beynəlxalq valyuta sistemi, dünya iqtisadiyyatının ən əhəmiyyətli və kompleks təşkilatlarından biridir. Bu sistem, ölkələr arasında ticarəti və maliyyə əməliyyatlarını idarə etmək üçün lazımi qurumları və strukturları birləşdirir. Beynəlxalq valyuta əməliyyatları geniş spektruma yayılır və müxtəlif valyuta növlərini, ticarət məhdudlaşdırmalarını və mübadilə dərəcələrini içərir. Bu əməliyyatlar, ölkələr arasında sürətli və effektiv ticarəti təmin etmək üçün lazımi olsa da, eyni zamanda valyuta dərəcələrinin istilik və energetika sektorları kimi strategik sahələrdəki müstəqil iqtisadi siyasətləri təsir edə bilər. Beynəlxalq valyuta təşkilatları arasında Əməkdaşlıq və Tərəqqi Təşkilatı (ƏTT), Valyuta Fondu (VF) və Dünya Ticarət Təşkilatı (DTT) kimi beynəlxalq təşkilatlar yer alır. Bu təşkilatlar, valyuta mübadiləsinin nəzarət altında saxlanması, valyuta sabilliyi və dünya ticarəti üçün əhəmiyyətli rolu üstləyir. [8, səh 98]

Valyuta məzənnəsinin səviyyəsinin bazar və dövlət tənzimlənməsi mövcuddur. Belə ki, dövlət

tənzimlənməsi valyuta münasibətlərinin mənfi nəticələrini aradan qaldırmaq, iqtisadiyyatda artıma nail olmaq və inflyasiyanın aşağı salınmasını özündə cəmləşdirir. Valyuta siyasəti ölkənin cari və strateji məqsədlərindən asılı olaraq həyata keçirilən beynəlxalq valyuta münasibətləri sferasında tədbirlər kompleksidir.

Valyuta məzənnəsinin səviyyəsinə təsir göstərmək üçün istifadə edilən dövlət tədbirlərinə aşağıdakılar aiddir:

- 1) valyuta müdaxilələri;
- 2) diskont siyasəti;
- 3) proteksionist tədbirlər.

Valyuta müdaxilələri, ölkənin maliyyə siyasəti çərçivəsində, milli valyutanın dəyərini təyin etmək və ya dəyişdirmək məqsədilə aparılan əməliyyatlardır. Həm də ölkənin iqtisadi maraqlarını qorumaq və valyuta bazarlarının istilik vəziyyətini nizama salmaq üçün həyata keçirilir.

Müstəqil valyuta müdaxilələri iki növə ayrılır: alış və satış əməliyyatları. Ölkə, öz valyutasının dəyərini artırmaq üçün valyuta bazarından valyuta alaraq tələbat yaradır və əksəriyyət zamanı bu prosedur dəyəri artır. Əks tərəfdən, valyutanın dəyərini azaltmaq üçün ölkə öz valyutasını sataraq tələbatı azaldır və dəyərini tənzimləyir.

Valyuta müdaxilələri, iqtisadi riskləri azaltmaq, ticarət və investisiya qurğularını qorumaq və maliyyə istiliklərini idarə etmək üçün əhəmiyyətli bir vasitədir. Həm də ölkənin pul siyasətinin təyin edilməsində və maliyyə stabilitesinin qorunmasında kritik bir rola sahibdir.

Valyuta müdaxilələrinin nəticələri bir çox təsir sahələrində görülür və ölkənin maliyyə siyasəti və iqtisadiyyatı üçün əhəmiyyətli bir rola malikdir. İlk növbədə, valyuta müdaxilələri ölkənin valyutasının dəyərini tənzimləməyə və buna görə də ticarət imkanlarını artırmağa imkan verir. Valyuta dəyərindəki artım, ölkənin idxalat və ixracatını təşvik edərək ticarət balansını inkişaf etdirə bilər.

Valyuta müdaxilələri eyni zamanda iqtisadi stabiliteti qorumağa və maliyyə piyasalarını istilik vəziyyətində saxlamağa kömək edir. Valyuta dəyərindəki çətinliklər və dalğalanmalar iqtisadiyyat üçün risk yarada bilər, amma

müdaxilələr bu riskləri azaltmağa və stabil seyrin qorunmasına nail olmağa imkan verir.

Həmçinin, valyuta müdaxilələrinin nəticələri məzənnənin həm də ölkənin ümumilikdə iqtisadi göstəricilərinin stabilliyini təsir edir. Sürətli və çox sayda müdaxilələr valyuta bazarlarında qarışıqlığa səbəb ola bilər və bu, investorların və büdcələrin planlamalarını təsir edə bilər.

Valyuta müdaxilələrinin uzun müddətli nəticələri də mövcuddur. Əgər müdaxilələr sürətli və genişmiqyaslı olarsa, uzun müddətli nəticələr keyfiyyətli valyuta idarəetməsində nailiyyət və ya valyutanın bir azaltılması ilə bağlı genişlənməyə səbəb ola bilər. Bütün bu təsirlərin nəticəsində ölkənin valyuta siyasəti və maliyyə sistemi kompleks və dinamik bir şəkildə formalaşa bilər. Valyuta müdaxilələrinin əhəmiyyətli və doğru şəkildə idarə olunması, iqtisadiyyatın stabil və davamlı inkişaf etməsinin əsas ünsürlərindən biri olaraq qiymətləndirilir.

Diskont siyasət mərkəzi bank tərəfindən faiz dərəcəsinin dəyişdirilməsidir. Diskont siyasəti, əsasən, məhsul və xidmətlərin dəyərini təyin etmək və mərkəzi bankların pul siyasətini tənzimləmək üçün tətbiq olunan bir vasitədir. Bu siyasət, iqtisadiyyatın ümumilikdə qiymətlərinə təsir edir və habelə inflyasiyanın idarə edilməsi üçün əhəmiyyətli bir vasitədir. Diskont siyasəti, faiz dərəcələrinin dəyişdirilməsi və buna görə də kreditlərin və investisiyaların səviyyəsinin tənzimlənməsi ilə əlaqədardır. Mərkəzi banklar, bu siyasəti tətbiq edərək, pulun likvidliyini idarə edir və bankların kredit vermə potensialını tənzimləyir. Diskont dərəcələrində etirazlar, müstəqil sahibkarlar və iqtisadi təşkilatlar arasında investisiyaları və məhsul satışını təsir edə bilər. Bu siyasətin effektivliyi və sosial-iqtisadi nəticələri, iqtisadi təkmilləşmə və stabilliyin əldə edilməsində rolu əsasən nəzərə alınmalıdır.

Proteksionist siyasət, ölkənin iqtisadiyyatını müdafiə etmək məqsədilə ixrac və idxala sahəsində müxtəlif tədbirlər və tədqiqatlar vasitəsi ilə tətbiq edilən bir siyasət formasıdır. Bu siyasət, ölkənin yerli sənayesini və iş sahələrini qorumağa yönəlmişdir və ümumiyyətlə öz iqtisadi maraqlarını qorumaq məqsədilə iqtisadi təşviqatlar, ticarət tərəfdaşları ilə qarşılıqlı əlaqələrə tətbiq edilən müzakirələr və digər tədbirləri içərir.

Proteksionizmin əsas tətbiq sahələrindən biri tariflər və vergilərdir. Bu tədbirlər, yerli sənayenin inkişafını və möhkəmlənməsini təmin etmək üçün idxal məhsulları üzərində vergi və rüsumları artırmağı nəzərdə tutur. Buna görə də ölkədə xiləndə yerli məhsulların daha çox istifadə olunmasına imkan verərək yerli sahələrin müstəqil olmağını və inkişafını dəstəkləyir.

Həmçinin, proqram və tədbirlərlə yerli sənayenin inkişafına kömək etmək məqsədiylə texnologiya transferləri və tədqiqatların dəstəklənməsi daxildir. Bu, ölkənin özünü inkişaf etdirilməmiş sahələrdə güclü və konkurentkabiliyyət sahibi edərək yerli məhsul istehsalını artırmağa nail olmağı hədəfləyir.

Devalvasiya və revalvasiya, ölkələrin valyuta dəyərlərinin bazar qüvvələrinin təsiri altında dəyişmələrini ifadə edən iki əsas maliyyə terminidir. Devalvasiya, ölkənin milli valyutasının xarici valyutalar qarşısında dəyər itirərək ucuzlaşmasıdır. Bu proses ümumiyyətlə iqtisadi çətinlik və məsələlərin olduğu dövrlərdə baş verir. Devalvasiya, ölkənin idxalatını məhkum edə bilər, çünki xarici məhsullar daha bahalı hala gəlir və ticarət balansını bozmağa nail ola bilər. Ancaq bu proses, idxalatdan daha çox ixracat edən ölkələr üçün konkurentlik artırıcı bir təsir də yarada bilər.

Ölkə valyutasının revalvasiyası isə əksinə, milli valyutanın xarici valyutalara qarşı dəyər qazanması deməkdir. Bu proses, ölkənin idxalatının ucuzlaşmasına səbəb ola bilər, amma ixracatını məhkum edə bilər. Revalvasiya ümumiyyətlə iqtisadi inkişaf və stabilliyət dövrlərində baş verir və ölkənin ekonomiyasının güclü olduğu bir mərhələdə təcrübə oluna bilər. Devalvasiya və revalvasiya iqtisadiyyatın üçün müəyyən avantajları və çətinlikləri əhatə edir. Məsələn, dəyər itirən valyuta idxalatı məhkum edə bilər, amma həmçinin iqtisadi təsir yaratmaq və rekordlaşmaq üçün bir imkan yarada bilər. Ölkənin iqtisadi siyasəti və hədəfləri nəzərə alındıqda, dəyər itirən və ya qazanan valyutanın nəticələri dəyişir. Bu maliyyə tərəfdaşları, ticarət partnyorları və investorlar üçün əhəmiyyətli bir müstəqil əməliyyat səviyyəsini nümayiş etdikləri üçün, devalvasiya və revalvasiya proseslərinin baş verməsi müşahidə və qiymətləndirilmə müddəti maraqlı vəziyyətləri təşkil edir.

Kripto valyuta, şifrələnmiş kriptografiya ilə təhlükəsizliyi təmin edilmiş, desentralizasiya edilmiş bir elektron valyutadır. Əsasən blockchain texnologiyası ilə əlaqəlidir və mədəniyyətlərin mərkəzi bankları və digər müstəqil təşkilatların nəzarətindən asılı olmadan işləyir. Bitcoin, Ethereum, Ripple və digər bir çox kripto valyutalar mövcuddur. Kripto valyutaların əsas özəlliyi, tənzimlənmələrindən asılı olmayaraq istifadəçilər arasında doğrudan əməliyyatların həyata keçirilə biləcəyi bir şəbəkədə işləmələridir. Bu, maliyyə azadlığının və gizliliyin təmin edilməsi ideyalarına əsaslanan bir konsepsiyadır. Kripto valyutaların populyarlığı, təhlükəsizlik, gizlilik, və istifadəçi kontrolları kimi səbəblərlə əlaqəlidir. Lakin, regulativ qaydalar və qiymət dalğalanmaları kimi faktorlar da bu sahədə diqqətlə izlənilir. Bir çox ölkədə kripto valyutaların qanuni statusu mübahisəli olmuşdur. Bitcoin, kripto valyutaların ən tanınmış və ilk təşkil olunan nümayəndəsidir. Onun siyasəti, təsisçisi Satoshi Nakamoto tərəfindən dəstəklənən bir dizi prinsip və məqam əsasında qurulmuşdur. Bitcoinin əsas siyasəti, desentralizasiya və müstəqil olaraq işləyən bir sistemə əsaslanmaqdır. Mərkəzi bank və ya hökumətlərin nəzarəti olmadan, istifadəçilər arasında doğrudan əməliyyatlar mümkündür. Blok zinciri texnologiyası ilə əlaqədar olaraq, bütün Bitcoin əməliyyatları şəffaf və qeyri-dəyişilən bir şəkildə qeyd olunur. Bitcoinin məhsulları təmin edildiyi vaxtın sayında məhdudiyyət göstərir – 21 milyon Bitcoin yaratmaq kimi təyinatlar müəyyən edilmişdir. Bu, Bitcoinin dəyərini qorumağa və inflasiyadan müdafiə etməyə nail olur. Məhdudiyyət, istifadəçiləri təşviq etmək üçün də böyük bir əsas faktordur. Bitcoinin siyasəti təhlükəsizliyə və şəffaf işləmələrə vurğu etməkdədir. Anonimliyi təmin etmək üçün yaranan üstünlüklərinə baxmayaraq, həm də yasa pozuntularını qorumağa nail olmağı və korrupsiyanın qarşısını almağı hədəfləyir. Lakin, Bitcoinin qanuni statusu və müstəqil tənzimlənməsinin olmaması, bəzi ölkələrdə qanuni məsələləri doğurmuş və maliyyə təşkilatları və regulativ orqanları tərəfindən diqqətlə izlənilmişdir. Bitcoinin siyasəti, bu müstəqil tənzimlənmənin inkişafında və global maliyyə sistemindəki rolunda keyfiyyətli dəyişikliklərin baş verə biləcəyi

müstəqil və dinamik bir sahədir. Azərbaycan Respublikasında kriptovalyuta aparan fiziki şəxslər vergi orqanlarında uçota alınmaqla, VÖEN əldə etməli və əldə olunan gəlirdən Vergi Məcəlləsinin 101.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, 14% dərəcəsi ilə gəlir vergisi hesablanmalı və növbəti ilin mart ayının 31-dən gec olmayaraq “Gəlir vergisi bəyannaməsi” ni vergi orqanına təqdim etməklə dövlət büdcəsinə ödəməlidir. [1, s25]

### Nəticə

Ümumilikdə nəticə olaraq ona deyə bilərik ki, valyutalar dünya əməkdaşlığının əsasını qoyan ticarət əməliyyatlarının əsasını təşkil edir. Hər bir valyutanın isə öz dəyəri mövcuddur, bu isə ölkələr arasında münasibətlərin düzgün fəaliyyətinə nail olmağa kömək edir. Valyuta siyasəti, dünya ölkələrinin iqtisadiyyat, ticarət və əməkdaşlıq sahəsində mövcud olan əsas münasibətləri təyin edir. Dövlətlər valyuta siyasəti vasitəsilə məzənnələri nəzarət altında saxlayaraq xarici ticarəti tənzimləyir və ölkə iqtisadiyyatını müstəqil idarə etmək imkanına sahib olur. Valyuta dəyəri və məzənnələri dünya bazarlarında təsir göstərir, bu isə beynəlxalq ticarət, pul vəsaitinin hərəkəti və ölkələrarası iqtisadi əlaqələri formalaşdırır. Həmçinin, valyuta siyasəti ölkələrin maliyyə sisteminin sabitliyini və müstəqil iqtisadi inkişafını təmin edir. Kriptovalyutalar maliyyə əməliyyatlarını təhlükəsiz və şəffaf şəkildə həyata keçirmək üçün istifadə olunur. Bitcoin kimi aparıcı kriptovalyutalar məhdud təchizatı ilə diqqət cəkir və inflyasiya riskini azalda bilər. Bununla belə, dəyişkən qiymətlər və tənzimləyici qeyri-müəyyənliklər səbəbindən investorlar üçün riskli ola bilər. Kriptovalyutalar maliyyə inteqrasiyasını artıraraq, global ödənişləri asanlaşdırır və maliyyə xidmətlərinə çıxışı genişləndirə bilər. Bununla belə, o, hələ də geniş qəbul və tənzimləmədə çətinliklərlə üzləşir. Kriptovalyutaların gələcək rolu texnoloji inkişaf, tənzimləmə tədbirləri və sosial qəbul kimi amillərdən asılı olacaqdır.

### ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi səh. 25

2. Лайди А. С. Валютный трейдинг и межрыночный анализ: Как зарабатывать на изменениях глобальных рынков, 2016.
3. Глухов В.В. Менеджмент: учебник: Питер, 2006. 608с.;
4. Дудорин В.И. Управление экономикой предприятия: Экзамен, 2005. 480с.;
5. Зельдович Б.З. Менеджмент: учебник: Экзамен, 2009. 575с.;
6. Кантор Е.Л. Экономика предприятия: учебник: ПИТЕР, 2007. 400с.;
7. Козловский В.А. Производственный менеджмент: учебник: Инфра, 2005. 574с.;
8. Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш. Стародубцева Е. Б. Современный экономический словарь: ИНФРА-М, 2007. 497с.;
9. Ребрин Ю.И. Основы экономики и управления производством: конспект лекций. - Таганрог: Изд-во ТРТУ, 2005. 161с.;
10. Семенов В.М. Экономика предприятия: учебник: ПИТЕР, 2008. 416с.;
11. Фатхутдинов Р.А. Производственный менеджмент: учебник для вузов: ПИТЕР, 2006. 496с.;
12. Шеремет А.Д. Комплексный анализ хозяйственной деятельности: Учебник для вузов: ИНФРА-М, 2008. 416с.;

**Gyulay Pasha qizi GAMARLI**  
Western Caspian University Master  
E-mail: [gyulayqamarli@mail.ru](mailto:gyulayqamarli@mail.ru)

## **MODERN DIRECTIONS OF CURRENCY REGULATION**

### **Abstract**

This article discusses the importance of the currency system and how it affects the economy. The article contains enough information about the categories of currency regimes. The impact of exchange rate policy and international trade on the country's economy is reflected. The article notes that exchange rate policy is a set of legal, economic, and administrative measures implemented by the state to regulate the exchange rate. Currency policy is a set of political and economic measures that regulate a country's exchange rate and the value of the country's currency against other currencies. This policy should be able to maintain the stability of the exchange rate, ensure the country's economic interest and security, and provide an independent and quick response to foreign trade. Extensive discussions were also held about state interventions in currency policy. The conditions of the discount policy are reflected here. This policy is implemented by the central bank and the lending potential of banks is regulated. Currency policy is a dynamic process that can change its shape according to the economic and political goals of the country. This article also provides information about cryptocurrencies, which are the current topics of the modern era. This is mainly attributed to the creation and development of the famous cryptocurrency bitcoin. According to the Tax Code of the Republic of Azerbaijan, information on the income tax received from individuals dealing with crypto-currency is reflected. The article is intended for those studying at the Faculty of Economics in Higher Education Institutions.

**Key words:** Currency system, discount policy, currency regimes, cryptocurrency, international currency policy

Гюлай Паша кызы ГЯМАРЛИ  
Western Caspian University магистрант  
E-mail: [gulayqamarli@mail.ru](mailto:gulayqamarli@mail.ru)

## СОВРЕМЕННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ

### Резюме

В этой статье рассматривается важность валютной системы и то, как она влияет на экономику. В статье содержится достаточно информации о категориях валютных режимов. Отражено влияние курсовой политики и международной торговли на экономику страны. В статье отмечается, что курсовая политика представляет собой совокупность правовых, экономических и административных мер, реализуемых государством для регулирования валютного курса. Валютная политика — это комплекс политических и экономических мер, которые регулируют обменный курс страны и стоимость валюты страны по отношению к другим валютам. Эта политика должна быть в состоянии поддерживать стабильность обменного курса, обеспечивать экономические интересы и безопасность страны, а также обеспечивать независимый и быстрый ответ на внешнюю торговлю. Широко обсуждались также вопросы государственного вмешательства в валютную политику. Условия дисконтной политики отражены здесь. Эта политика реализуется центральным банком, и кредитный потенциал банков регулируется. Валютная политика - это динамический процесс, который может менять свою форму в соответствии с экономическими и политическими целями страны. В этой статье также представлена информация о криптовалютах, которые являются актуальными темами современной эпохи. В основном это связано с созданием и развитием знаменитой криптовалюты биткойн. Согласно Налоговому кодексу Азербайджанской Республики отражена информация о подоходном налоге, полученном от физических лиц, занимающихся криптовалютой. Статья предназначена для обучающихся на экономическом факультете в высших учебных заведениях.

**Ключевые слова:** Валютная система, дисконтная политика, валютные режимы, криптовалюта, международная валютная политика

**Daxil olub:** 17.10.2023